

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

ЗАКОН

**за изменение и допълнение
на Гражданския процесуален кодекс**

(Обн., ДВ, бр. 59 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 50 от 2008 г., Решение № 3 на Конституционния съд от 2008 г. – бр. 63; изм. и доп., бр. 69 от 2008 г., бр. 12, 19 и 42 от 2009 г., Решение № 4 на Конституционния съд от 2009 г. – бр. 47; изм. и доп., бр. 82 от 2009 г., бр. 13 и 100 от 2010 г., Решение № 15 на Конституционния съд от 2010 г. – бр. 5 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 45, 49 и 99 от 2012 г., бр. 15 и 66 от 2013 г., бр. 53 и 98 от 2014 г. и бр. 50 от 2015 г.)

§ 1. В чл. 426, ал. 2, изречение второ накрая се поставя запетая и се добавя „ако това е нужно за удовлетворяване на вземането му“.

§ 2. Член 427 се изменя така:

„Чл. 427. (1) Молбата за изпълнение се подава до съдебния изпълнител, в чийто район се намират:

1. недвижимите имоти, върху които е насочено изпълнението;

2. движимите вещи, когато следва да се извърши тяхното предаване от длъжника;

3. постоянният или настоящият адрес на вискателя или длъжника – по избор на вискателя по вземане за издръжка, възнаграждение и обезщетение за работа;

4. местоизпълнението на задълженията за действие или бездействие, когато се иска изпълнение на такива задължения;

5. постоянният или настоящият адрес или седалището на длъжника;

6. имуществото на длъжника, върху което е насочено изпълнението, когато той няма постоянен адрес или седалище на територията на Република България.

(2) След образуване на изпълнителното дело по правилата на ал. 1 вискателят може да поиска от съдебния изпълнител налагане на запор или възбрана върху вещи на длъжника, намиращи се в района на друг съдебен изпълнител. След налагане на запора или възбраната съдебният изпълнител

препраща изпълнителното дело на надлежния съдебен изпълнител, който да извърши опис и продан на вещите, намиращи се в неговия район.

(3) В случаите по ал. 2, когато изпълнението е насочено към парични вземания на длъжника от трето задължено лице с постоянен адрес или седалище в друг съдебен район, изпълнителното дело не се препраща.

(4) Настъпилите след подаването на молбата за изпълнение промени в обстоятелствата по ал. 1, т. 5, обуславящи местната компетентност, не са основание за препращане на делото.

(5) По искане на вискателя изпълнителното производство може да бъде продължено от друг съдебен изпълнител в същия район на действие. В този случай извършените действия запазват силата си. Ако поискано изпълнително действие не е извършено, внесените авансово такси се изплащат на съдебния изпълнител, на когото е препратено делото. За изпратеното изпълнително дело се уведомяват длъжникът и третото задължено лице. Разноските, свързани с препращането на делото, остават в тежест на вискателя."

§ 3. В чл. 428, ал. 1 се създава изречение трето: „В този случай вместо покана за доброволно изпълнение се изпраща съобщение за образуваното изпълнително дело, както и копие от изпълнителния лист."

§ 4. В чл. 431, ал. 3, изречение второ думите „за длъжника“ се заменят с „във връзка с изпълнението“.

§ 5. Създава се чл. 433а:

„Приключване на изпълнението

Чл. 433а. Изпълнителното производство се приключва с изпълнение на задължението и събиране на разноските по изпълнението. След влизането в сила на разпореждането за приключване съдебният изпълнител служебно вдига наложените запори и възбрани."

§ 6. В чл. 434 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се ал. 1:

„(1) По образуването, движението и приключването на изпълнителното производство съдебният изпълнител се произнася с разпореждане, освен когато законът предвижда да се произнася с постановление."

2. Досегашният текст става ал. 2.

§ 7. В чл. 435 ал. 1 и 2 се изменят така:

„(1) Вискателят може да обжалва отказа на съдебния изпълнител да извърши исканото изпълнително действие, да извърши нова оценка по реда на чл. 468, ал. 4, както и да

обжалва спирането, прекратяването и приключването на принудителното изпълнение.

(2) Длъжникът може да обжалва постановлението за глоба и насочването на изпълнението върху имущество, което смята за несеквестрируемо, отнемането на движима вещь или отстраняването му от имот поради това, че не е уведомен надлежно за изпълнението, отказа на съдебния изпълнител да спре, да прекрати или да приключи принудителното изпълнение, отказа да извърши нова оценка по реда на чл. 468, ал. 4, както и разноските по изпълнението."

§ 8. В чл. 446, ал. 1 се правят следните изменения:

1. В основния текст думите „чийто размер е“ се заменят с „чиито размери са“.

2. Точка 1 се отменя.

3. Точка 2 се изменя така:

„2. ако осъденото лице получава суми в размер от минималната работна заплата до 600 лв. месечно – една трета част от горницата, ако е без деца, и една четвърт, ако е с деца, които то издържа;“.

§ 9. Създава се чл. 446а:

„Несеквестрируем доход, получен по сметка в банка

Чл. 446а. (1) Несеквестрируемостта на доходите по чл. 446, както и на помощи и обезщетения съгласно друг нормативен акт, се запазва и ако са постъпили по банкова сметка, но не по-рано от един месец преди налагане на запора.

(2) Запорното съобщение не поражда действие по отношение на помощите и обезщетенията по ал. 1 изцяло, както и спрямо пенсията до размера на минималната работна заплата, освен за задължения за издръжка.

(3) Когато от основанието на постъпленията по банковата сметка е видно, че те представляват възнаграждения за работа, банката не изпълнява запора до размера на минималната работна заплата, освен за задължения за издръжка.

(4) Банката превежда по сметката на съдебния изпълнител дължимите суми, като съобщава на съдебния изпълнител в срока и по реда на чл. 508, ал. 1 причините за неизпълнението, съответно че по запорираната сметка на длъжника постъпват доходи от пенсия или възнаграждения за работа.

(5) В едноседмичен срок от получаване на съобщението по ал. 4, съответно от възражението на длъжника за наличието на несеквестрируем доход, съдебният изпълнител уведомява банката за частта, която следва да се превежда съгласно чл. 446."

§ 10. Член 450а се изменя така:

„Чл. 450а. (1) Запор върху вземане на длъжника по сметка в банка се налага от съдебен изпълнител чрез запорно съобщение в електронна форма, подписано с квалифициран електронен подпис, изпратено по електронен път чрез унифицирана среда за обмен на електронни запори. Запор върху други вземания на длъжника от банка се извършва по общия ред.

(2) Запорното съобщение, отговорът на банката, съобщението за вдигане на запора, потвърждението за полученото съобщение и другите съобщения във връзка с налагането, изпълнението и вдигането на запора се считат за получени от адресата с изтеглянето им от средата по ал. 1.

(3) Министърът на правосъдието издава наредба, с която се определят изискванията към средата по ал. 1.“

§ 11. В чл. 454, ал. 1 думите „30 на сто“ се заменят с „20 на сто“.

§ 12. В чл. 458, изречение първо след думата „публични“ думите „и други“ се заличават.

§ 13. В чл. 459, ал. 1, изречение първо след думите „допуснато обезпечение“ се добавя „от съда“.

§ 14. В чл. 467 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 3:

„(3) В описа се посочва и денят на предявяване на оценката на вещта, когато тя се извършва след описа. В този случай страните се смятат за уведомени за предявяването на оценката, независимо дали са присъствали на описа.“

2. Досегашните ал. 3 и 4 стават съответно ал. 4 и 5.

§ 15. В чл. 468 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „75 на сто“ се заменят с „85 на сто“.

2. Създават се ал. 3-6:

„(3) За определяне на стойността на вещите по чл. 474, ал. 5 съдебният изпълнител е длъжен да назначи вещо лице.

(4) Всяка от страните може да оспори цената на вещта към определянето ѝ от съдебния изпълнител и да поиска нова оценка с назначаване на вещо лице. Съдебният изпълнител определя срок за внасянето на разноските.

(5) Съдебният изпълнител е длъжен да извърши нова оценка на вещта, когато страната в срока по ал. 4 е внесла разноските за новата експертиза, като в случаите на ал. 2 и 3 назначава друго или повече вещи лица.

(6) Определената по реда на ал. 4 и 5 нова оценка не подлежи на оспорване."

§ 16. В чл. 474 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 след думите „движима вещь“ се добавя „или група от вещи“.

2. В ал. 5, изречение четвърто след думите „чл. 482“ се поставя запетая и се добавя „с изключение на обжалването на проданта“.

§ 17. В чл. 475 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) По отношение на вещите по ал. 1 не се прилага чл. 468, ал. 4 и 5.“

§ 18. В чл. 481 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 10 се изменя така:

„(10) Когато търгът се обяви за нестанал, се провежда нов търг по реда на ал. 1-9.“

2. Създават се ал. 11 и 12:

„(11) Цената на вещта на новия търг се определя в размер 80 на сто от началната цена на предишния търг.

(12) Когато след втория търг вещта не бъде продадена, съдебният изпълнител обявява проданта за нестанала, освобождава вещта и я предава на длъжника. Ако длъжникът не присъства, вещта се предава на пазача, а ако вещта не е била предадена за пазене, се оставя на мястото на проданта на разположение на длъжника.“

§ 19. В чл. 484 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 3:

„(3) В описа се посочва и денят на предявяване на оценката на вещта, когато тя се извършва след описа. В този случай страните се смятат за уведомени за предявяването на оценката, независимо дали са присъствали на описа.“

2. Досегашните ал. 3 и 4 стават съответно ал. 4 и 5.

§ 20. В чл. 485, ал. 1 се създава изречение второ: „За определяне стойността на имота съдебният изпълнител е длъжен да назначи вещо лице.“

§ 21. В чл. 487, ал. 1 след думите „ипотекиран ли е той“ се поставя запетая и думите „и за каква сума“ се заменят с „има ли установени към момента на възбраната ограничени вещни права върху имота, вписани искиви молби, възбрани и договори за наем“.

§ 22. В чл. 489 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2, изречение второ думите „повече наддавателни предложения“ се заменят със „само едно наддавателно предложение“, а изречение трето се заличава.

2. Алинея 3 се отменя.

3. В ал. 5 се създава изречение второ: „Наддавателните предложения могат да се оттеглят най-късно в този срок.“

4. Алинея 6 се изменя така:

„(6) Наддавателни предложения от лица, които нямат право да вземат участие в публичната продажба, предложения за цена под началната, както и предложения, надхвърлящи началната с повече от 30 на сто, са недействителни.“

§ 23. Създава се чл. 491а:

„Спиране на проданта

Чл. 491а. След регистрирането на протокола в районния съд обявената публична продажба може да бъде спирана по искане на възискателя само при изричното съгласие на собственика на имота, постъпило до последния ден за подаване на писмени наддавателни предложения. Възобновяването на изпълнението върху имота продължава по искане на възискателя, като проданта се извършва по реда и в срока по чл. 487 и 488.“

§ 24. В чл. 492 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 навсякъде думите „един задатък“ се заменят с „половин задатък“.

2. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Купувачът е длъжен в двуседмичен срок от обявяването му за купувач да внесе предложената от него цена, като приспадне внесенния задатък.“

§ 25. В чл. 494, ал. 2, изречение второ числото „80“ се заменя с „90“.

§ 26. В чл. 495, изречение първо думите „едноседмичен срок от разпределението“ се заменят с „двуседмичен срок от предявяване на разпределението“.

§ 27. В чл. 496, ал. 2, изречение първо думите „влизване в сила на“ се заличават.

§ 28. В чл. 508, ал. 1 думата „тридневен“ се заменя с „едноседмичен“.

§ 29. В чл. 512 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

„(2) Освен обясненията по чл. 508, ал. 1 третото задължено лице трябва да съобщи на съдебния изпълнител и дали превежда възнаградението по банкова сметка на длъжника, банката и размера на сумата.“

2. Досегашните ал. 2-6 стават съответно ал. 3-7.

§ 30. В чл. 627в, ал. 1, изречение първо след думата „длъжника“ се поставя запетая и се добавя „по неговото обичайно местопребиваване“.

§ 31. Създава се част осма:

„ЧАСТ ОСМА

ОСОБЕНИ ПРАВИЛА ОТНОСНО ПРОИЗВОДСТВОТО ПО ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА ПРИ ДЕЙСТВИЕТО НА МЕЖДУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Глава шестдесета

ПРИЗНАВАНЕ И ДОПУСКАНЕ ДО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪДЕБНИ РЕШЕНИЯ ПРИ ДЕЙСТВИЕТО НА КОНВЕНЦИЯТА ЗА МЕЖДУНАРОДНОТО СЪБИРАНЕ НА ИЗДРЪЖКА НА ДЕЦА И НА ДРУГИ ЧЛЕНОВЕ НА СЕМЕЙСТВОТО, НАРИЧАНА ПО-НАТАТЪК „ХАГСКАТА КОНВЕНЦИЯ ОТ 2007 Г.

Раздел I

УДОСТОВЕРЕНИЯ, ИЗДАВАНИ ВЪЗ ОСНОВА НА БЪЛГАРСКИ СЪДЕБНИ РЕШЕНИЯ

Издаване на документи за признаване или допускане изпълнението на българско съдебно решение

Чл. 634. Първоинстанционният съд, разгледал делото, издава по писмена молба на страната документите, които придружават молбата за признаване и изпълнение на съдебно решение в друга държава – страна по Хагската конвенция от 2007 г.

Раздел II

ПРОИЗВОДСТВО ПО ПРИЗНАВАНЕ И ДОПУСКАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СЪДЕБНИ РЕШЕНИЯ, ПОСТАНОВЕНИ В ДЪРЖАВИ – СТРАНИ ПО ХАГСКАТА КОНВЕНЦИЯ ОТ 2007 Г.

Пряко признаване

Чл. 635. Съдебно решение, постановено в държава - страна по Хагската конвенция от 2007 г., се признава от органа, пред който се предявява, въз основа на копие на съдебното решение, удостоверение за влизането му в сила и, ако е необходимо, документите, посочени в чл. 25, параграф 1, букви „в“-„е“ от Хагската конвенция от 2007 г.

Признаване по съдебен ред

Чл. 636. (1) Заинтересованата страна може да поиска признаване на съдебно решение, постановено в държава - страна по Хагската конвенция от 2007 г., по реда на чл. 637 от окръжния съд по постоянния адрес на длъжника, по неговото обичайно местопребиваване или по местоизпълнението.

(2) Съдебното решение, постановено в държава - страна по Хагската конвенция от 2007 г., се признава по съдебен ред въз основа на копие на съдебното решение, удостоверение за влизането му в сила и, ако е необходимо, документите, посочени в чл. 25, параграф 1, букви „в“-„е“ от Хагската конвенция от 2007 г.

(3) Разпореждането по признаването има значението на решение, постановено в исков процес.

(4) Когато изходът на делото зависи изцяло или отчасти от признаването на съдебно решение, постановено в държава - страна по Хагската конвенция от 2007 г., съдът, пред който делото е висящо, е компетентен по признаването.

Допускане на изпълнението

Чл. 637. (1) Молбата за допускане на изпълнението на съдебно решение, постановено в държава - страна по Хагската конвенция от 2007 г., се подава до окръжния съд по постоянния адрес на длъжника, по неговото обичайно местопребиваване или по местоизпълнението.

(2) Молбата за допускане на изпълнение се придружава от копие на съдебното решение, документ, удостоверяващ, че съдебното решение е изпълняемо в държавата по произход, и, ако е необходимо, документите, посочени в чл. 25, параграф 1, букви „в“-„е“ от Хагската конвенция от 2007 г.

(3) Препис от молбата не се представя за връчване на длъжника.

(4) Съдът разглежда молбата по ал. 1 в закрито заседание. Допускането на изпълнение може да бъде отказано само на основанията, посочени в чл. 22, буква „а“ от Хагската конвенция от 2007 г.

(5) В разпореждането, с което се уважава молбата, съдът определя приложимия срок за обжалване по чл. 23, параграф 6 от Хагската конвенция от 2007 г. Не се допуска

предварително изпълнение на разпореждането, с което молбата се уважава.

(6) В разпореждането, с което молбата се уважава, съдът се произнася и по исканите привременни и обезпечителни мерки.

(7) Разпореждането по допускането има значението на решение, постановено в исков процес.

(8) Разпореждането подлежи на въззивно обжалване пред Софийския апелативен съд на основанията, посочени в чл. 23, параграфи 7 и 8 от Хагската конвенция от 2007 г. Решението на Софийския апелативен съд подлежи на касационно обжалване пред Върховния касационен съд.

Признаване и изпълнение на споразумение за издръжка

Чл. 638. (1) Признаването и изпълнението на споразумение за издръжка се осъществява по реда на чл. 637, като молбата за признаване и допускане до изпълнение се придружава от копие на споразумението за издръжка и документ, удостоверяващ, че споразумението е изпълняемо като решение в държавата по произход.

(2) Допускането до изпълнение може да бъде отказано само на основание, посочено в чл. 30, параграф 4, буква „а“ от Хагската конвенция от 2007 г.

(3) Разпореждането може да се обжалва само на основанията за отказ на признаване и изпълнение, посочени в чл. 30, параграф 4 от Хагската конвенция от 2007 г., и автентичността или целостта на документа, представен в съответствие с ал. 1.

Раздел III

ПРИНУДИТЕЛНО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РЕШЕНИЕ, ПОСТАНОВЕНО В ДЪРЖАВА – СТРАНА ПО ХАГСКАТА КОНВЕНЦИЯ ОТ 2007 Г.

Компетентен съд в производството по издаване на изпълнителен лист

Чл. 639. Изпълнителният лист се издава от съда, който допуска изпълнението на съдебното решение, постановено в държава – страна по Хагската конвенция от 2007 г., в случай че актът му подлежи на изпълнение.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 32. В тримесечен срок от влизането в сила на този закон министърът на правосъдието издава наредбата по чл. 450а, ал. 3.

§ 33. Публичните продажби, обявени до влизането в сила на този закон, се довършват по досегашния ред. В случаите, когато публичните продажби бъдат обявени за нестанали, новата начална цена се определя по реда на този закон.

§ 34. В Закона за частните съдебни изпълнители (обн., ДВ, бр. 43 от 2005г.; изм. и доп., бр. 39 от 2006 г., бр. 31, 59 и 64 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., бр. 97 от 2010 г., бр. 82 от 2011 г. и бр. 49 от 2012 г.) чл. 81 се отменя.

Законът е приет от 43-ото Народно събрание на
2015 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Щецка Цачева)

МОТИВИ

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс

Предложеният законопроект предвижда няколко основни групи изменения в Гражданския процесуален кодекс (ГПК):

1. В изпълнителното производство:

Целта на измененията е да се оптимизира производството във всичките му фази чрез въвеждане на допълнителни гаранции за защита интересите на страните и отстраняване на причините за забавяне и неефективност на принудителното изпълнение.

С предложението за допълнение на чл. 426 се цели да се гарантира спазването на принципа за адекватност и съразмерност на правната принуда (чл. 133 от Закона за задълженията и договорите) и предотвратяване на негативните последици от неспазването му в изпълнителния процес. Независимо че всички кредитори имат еднакво право да се удовлетворяват от имуществото на длъжника, ако не са привилегирани, налице са множество сигнали и жалби от длъжници - дребни и средни търговци, за допуснати отклонения и нарушаване на принципа. Тези отклонения нерядко водят до блокиране на дейността на длъжника, включително до невъзможност да се заплащат договорени доставки и заплати на работници и служители. С изричното въвеждане на принципа за адекватност и съразмерност на правната принуда в чл. 426 се цели да се предотвратят посочените негативни последици и да се гарантира законосъобразното протичане на процеса.

Действащата уредба на подсъдността в изпълнителното производство не позволява на длъжниците да упражняват безпроблемно правото си на защита в изпълнителния процес и създава предпоставки всички изпълнителни дела в страната да се концентрират в един район. Това води до неефективност в системата на съдебното изпълнение и нарушава интересите не само на длъжниците, но и на кредиторите и третите лица, засегнати от изпълнението. Предложените изменения в чл. 427 имат за цел да отстранят проблемите, възникващи във връзка с определяне на подсъдността в изпълнителното производство, както и да създадат сигурност и предвидимост не само за длъжниците при образуване на изпълнителните дела, но и за всички заинтересовани страни. Предложенията кореспондират с уредбата на подсъдността в исковото и заповедното производство, като насочват изпълнителните дела, освен в районите, където ще се осребрява имуществото, и в районите където реално се намира длъжникът. Предлага се също и допълнителна защита в случай на неплатени възнаграждения и обезщетения за работа.

Изменението в чл. 431, ал. 3 се налага, тъй като достъпът на съдебните изпълнители до Национална база данни „Население“ не следва да се отнася само до информацията за длъжника, а и за други лица, които участват и чиито права трябва да се зачетат в процеса. Частните съдебни изпълнители и държавните съдебни изпълнители с електронен подпис проверяват адресите и на тези лица чрез отдалечен достъп, но предвид уредбата в ГПК, която визира само длъжника, възниква проблемът доколко са законосъобразни тези справки. Съдебните изпълнители са длъжни да уведомяват за своите действия съсобственици, съпруги недлъжници, ипотечарни кредитори, наддавачи и други лица, когато се засягат техните права и интереси, но ги заплашват санкции от Министерството на регионалното развитие и благоустройството.

С предложението за създаване на чл. 433а се цели внасяне на яснота и преодоляване на конкретни празноти, установени в действащата уредба. Предложена е възможност за приключване на изпълнението, като изрично е предвидено след влизането в сила на разпореждането за приключване съдебният изпълнител служебно да вдига наложените запори и възбрани.

Изменението на чл. 454, ал. 1 цели разширяване на възможностите за доброволно издължаване от страна на длъжниците, съответно и запазване на тяхното имущество, като се намали размерът на първоначалната доброволна вноска от 30 на 20 процента от задължението.

С цел яснота и избягване на противоречива практика в законопроекта се регламентира изрично с какви актове трябва да се произнасят съдебните изпълнители по образуването, движението и приключването на изпълнителното производство, както и се разширява обхватът на действията на съдебния изпълнител, които могат да се обжалват. При действащата уредба този обхват е изключително стеснен, особено по отношение на длъжниците. Предложенията дават възможност за обжалване на повече действия и актове на съдебния изпълнител, като например: отказа на съдебния изпълнител да спре, прекрати или приключи принудителното изпълнение, отказа да извърши нова оценка по реда на предлаганата промяна на чл. 468, ал. 4.

С предлаганите изменения на чл. 468 се цели максимална защита на интересите на страните при определяне на началните цени на продажбите на вещи в изпълнителното производство. За имущество на по-ниска стойност назначаването на вещо лице зависи от волята на страните или от нуждата от специални знания. За вещи на стойност над 5000 лв., МПС, кораби и въздухоплавателни средства се въвежда правилото за задължително назначаване на вещо лице. Предвижда се всяка от страните да може да оспори цената на вещта към момента на определянето ѝ и да поиска нова оценка с назначаване на вещо лице. Въвежда се и задължение за съдебния изпълнител да уважи оспорването и искането за нова оценка, както и правото на страната да обжалва отказа му, ако въпреки това той не се е съобразил с искането. По този начин в значителна степен ще се преодолеят съмненията, че оценката, дадена от съдебния изпълнител, е прекомерно завишена или неоснователно занижена поради липса на достатъчни познания и компетентност в тази

област. Справедливо определената оценка, съответстваща на реалните пазарни цени, е в интерес както на взискателя, така и на длъжника и осигурява по-голяма сигурност на публичната продан.

С цел постигане на справедлива и максимално висока цена при продажбите на вещи началната цена се предлага да се увеличи от 75 на 85 процента от стойността на вещта (чл. 468).

Мярка за постигане на максимално висока цена при публичната продан, предотвратяване на неоснователно ѝ спиране, както и реализиране на проданта е и предложението за нов чл. 491а, и промяната в чл. 492, ал. 2 и 3. С изменението на ал. 3 се удължава срокът, в който купувачът е длъжен да внесе предложената от него цена. Увеличаването на срока за внасяне на цената ще улесни в значителна степен възможността заинтересованото лице, което желае да придобие вещта, да може да изплати цената чрез отпуснат кредит от банкова институция. Сегашният седмичен срок е крайно недостатъчен, дори и при предварителни уговорки и споразумения между третото лице и банката-кредитор за отпускане и усвояване на кредита, особено когато се кандидатства за кредити в големи размери. Това би позволило на повече лица да намерят финансиране за участието си в търговете, което ще доведе до покачване на продажните цени, а това е в интерес както на длъжниците, така и на взискателите.

В практиката по провеждане на публичната продан се забелязват все повече случаи, при които наддавачи подават няколко писмени предложения, едно от които с много висока цена, по което впоследствие не внасят цената, като по този начин осуетяват провеждането на устно наддаване и придобиват имотите на ниски цени. С предлаганите промени в чл. 489 се премахва възможността за подаване на множество наддавателни предложения, както и за манипулиране на търговете чрез писмена оферта на нереално висока цена. Измененията ще осигурят справедливо и реално наддаване при публичната продан и постигане на максимално високи цени на имотите.

Промяната на чл. 496 от 2012 г. създаде в практиката редица проблеми. При сега действащата разпоредба се накърняват правата на купувачите и на взискателите, особено в случаите, когато след внасянето на цената на продавания имот се открие производство по несъстоятелност спрямо длъжника. Предлаганото изменение на чл. 496 възстановява редакцията на текста преди изменението от 2012 г.

Предложеното изменение на чл. 474, ал. 1 съдържа основното правило, уреждащо проданта на движими вещи, и се прилага за всички случаи, освен когато с изрична норма е предвидено изключение. Подобна е уредбата и в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Друга група изменения засягат уредбата на несеквестрируемостта на доходите, като се конкретизира процедурата по изпълнение върху вземания на длъжника, включително задълженията на третото лице в производството. Разпоредбата на чл. 446 от ГПК въвежда правилото за несеквестрируем доход на физическите лица, срещу който е

забранено принудителното изпълнение и който доход не може да послужи за удовлетворяване на вземанията на кредитора. Това решение цели осигуряване на длъжника и на членовете на неговото домакинство минимален стандарт на живот и средства за посрещане на текущи неотложни нужди. Посоченият в действащата т. 1 на ал. 1 от чл. 446 минимален праг 300 лв. прави разпоредбата неприложима и ненужна, поради което е предвидено тя да бъде отменена. Доколкото критерият за определяне на несеквестрируем доход е минималната работна заплата, която подлежи на индексация, е предложено и изменение в т. 2 на ал. 1 от чл. 446.

Най-разпространеният и един от най-ефективните способи за принудително изпълнение в хода на изпълнителния процес е налагането на заповест върху банкови сметки. Често пъти в практиката се случва след изпращане на заповестно съобщение до дадена банка, тя да изпълни наложения заповест и да преведе по сметка на съдебния изпълнител несеквестрируеми доходи. По този начин значително се накърняват правата и законните интереси на задълженото лице и се нарушава принципът за несеквестрируемост. Сумите са преведени по сметка на съдебния изпълнител още преди до него да е достигнало съобщението по чл. 508, ал. 1 от ГПК, в което не винаги се отбелязва, че заповестите средства представляват несеквестрируеми вземания. Във връзка с това и с цел гарантиране на принципа за несеквестрируемост са предложените изменения в чл. 508 и 512, както и създаването на нов чл. 446а, в който ясно са определени задълженията на третото лице.

С приемането на новия чл. 450а през 2012 г. се въведе възможността да се налагат електронни заповести върху вземания по сметки в банка. Извършени бяха и съответните изменения в тарифите на съдебното изпълнение, според които налагането на заповест по електронен път е 15 лв. независимо от броя на банките, в които е наложен. В случаите на множество заповести, които са често срещани в практиката, промените реално ще намалят таксите по изпълнението.

Член 450а от ГПК е в сила от 1 януари 2013 г., но не се прилага поради липсата на утвърдени Единен стандарт и изисквания към Единната среда за обмен на електронни заповести. Към утвърждаване на Единен стандарт и изисквания към Единната среда за обмен на електронни заповести не може да се пристъпи, тъй като в сега действащата редакция на чл. 450а се съдържат множество неясноти, които не позволяват реалното изпълнение и приложение на нормата. Предлаганите промени ще дадат възможност за нова изчерпателна уредба, гарантираща законосъобразното протичане на процесите по налагане на електронни заповести върху вземане на длъжника по сметка в банка за всички заинтересовани страни.

2. Създаване на част осма „Особени правила относно производството по граждански дела при действие на международни договори“ с глава шестдесета „Признаване и допускане до изпълнение на съдебни решения при действието на Конвенцията за

международното събиране на издръжка на деца и на други членове на семейството“:

На 1 август 2014 г. за Република България влезе в сила Конвенцията от 23 ноември 2007 г. за международното събиране на издръжка на деца и на други членове на семейството, приета от Хагската конференция по международно частно право. Във връзка с необходимостта от създаване на вътрешни процесуални правила по приложение на конвенцията е предложено изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс, с което се предвижда създаването на част осма.

Присъединяването на страната ни към този многостранен акт на международното частно право в областта на издръжките произтича от положението ѝ на държава – членка на Европейския съюз, който в рамките на своята изключителна компетентност по въпросите, уредени от конвенцията, се присъедини с Решение № 2011/432/ЕС като регионална икономическа организация към конвенцията. С този акт Европейският съюз приема да прилага и спрямо трети държави (извън държавите членки на съюза, но съдоговорителки по Хагската конвенция) достиженията на международното частно право в областта на събирането на издръжки, които държавите членки вече са установили в своите отношения по силата на сходни правила, въведени с Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 година относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка.

С присъединяването към Хагската конвенция от 2007 г. за издръжките България става част от общо правно и съдебно пространство, основано на принципа на взаимното признаване на решения, постановени в държавите, прилагачи правилата на конвенцията. Целта на конвенцията е да бъде осигурено ефективното събиране на издръжка за деца и за други членове на семейството независимо от това дали задължението за издръжка е възникнало в определена държава при прилагането на определено национално право от компетентната за тази страна юрисдикция, а изпълнението налага извършването на действия в друга държава. Особено важно достижение на конвенцията е изискването за осигуряване на достъп до правосъдие на лице, което търси реалното получаване на издръжка в държава – страна по конвенцията. По силата на конвенцията всяко лице, което е подало молба в рамките на този акт в дадена държава, има право на достъп до производствата по нейното разглеждане, включително изпълнителните производства и производствата за обжалване.

В предложената глава шестдесета „Признаване и допускане до изпълнение на съдебни решения при действието на Конвенцията за международното събиране на издръжка на деца и на други членове на семейството“ са уредени въпросите, които са предоставени в националната компетентност на съответната държава – страна по конвенцията: компетентният съд и производството по признаване и допускане на изпълнението на съдебни решения и споразумения за издръжка, постановени в друга държава – страна по конвенцията, както и компетентният орган в производството по издаване на изпълнителен лист.

При определянето на окръжния съд като орган, пред който се подава молбата за признаване и допускане на изпълнението, са взети предвид аналогичните законодателни решения при прилагането на Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 година относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка (чл. 627в, ал. 1 от ГПК).

Производството по признаване и допускане на изпълнението на съдебни решения, постановени в държави – страни по конвенцията, също така следва по аналогия производството по допускане на изпълнението на решения по Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета от 18 декември 2008 г. относно компетентността, приложимото право, признаването и изпълнението на съдебни решения и сътрудничеството по въпроси, свързани със задължения за издръжка, по-конкретно на решения, постановени в държава членка, необвързана от Хагския протокол, тъй като уредбата в двата международни акта в тази част е много сходна. Ето защо уредбата по признаване и допускане на изпълнението в чл. 636 и 637 от проекта следва уредбата на чл. 627 в от ГПК.

С цел ускоряване на производството е определен компетентният съд, пред който се подава молбата за издаване на изпълнителен лист – чл. 639 от проекта.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)